

LINJA-AUTOLIITTO

21.6.2017

Liikenne- ja viestintäministeriö
Helsinki

Viite: Luonnos valtioneuvoston asetukseksi liikkumispalveluita koskeviksi olennaisiksi tiedoiksi

LINJA-AUTOLIITON LAUSUNTO LIIKKUMISPALVELUITA KOSKEVISTA OLENNAISISTA TIEDOISTA

Linja-autoliitto lausuu otsikkoasiasta seuraavaa.

Yleistä

Liikennekaari on henkilöliikennemarkkinassa merkittävä lainsäädäntöuudistus. Liikennekaaren ensimmäinen vaihe sallii ja mahdollistaa markkinoiden muuttumisen ja kehittymisen asiakkaiden ja elinkeinonharjoittajien eduksi.

Nyt lausuttavana olevan asetuksen perusteella sääntely näyttää jäävän valitettavasti ainakin alkuvaiheessa kovin tavoitteelliseksi. Tämän vuoksi sääntelyn tosiasiallista tavoitetasoa olisikin syytä nostaa, jos tarkoituksena on tosissaan tavoitella uudenlaisten markkinoiden ja markkinatoimijoiden muodostumista.

Sääntelyn velvoittavuuden ja toisaalta joustavuuden näkökulmasta olisi säädösteknisesti perustellumpaa harkita velvoittaviksi tarkoitettujen olennaisimpien tietojen esittämistä omina erillisinä säännöksinään. Monet näistä tiedoista ovat yhteisiä kaikille toimijoille. Toisekseen asetusluonnoksessa on paljon velvoittavuudeltaan 'mahdollisia' olennaisia tietoja, joista voitaisiin säätää omissa säännöksissään.

Kolmanneksi henkilöliikenteen liikkumispalveluiden tarkempi jaottelu tulisi jättää esitettyä huomattavasti avoimemmaksi ja rajaavuudeltaan limittäisemmäksi, jotta asetuksen antovaltuuteen liittyvät oikeudelliset ongelmat voitaisiin välttää.

Asetuksenantovaltuus

Asetuksenantovaltuus perustuu liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) III osan 2 luvun 1 §:n 4 momenttiin, jonka sanamuoto on seuraava:

”Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitetuista olennaisista tiedoista sekä niitä koskevista ajantasaisuusvaatimuksista sekä teknisestä yhteentoimivuudesta.”

Säännöksessä viitattu 1 §:n 1 momentti on seuraava:

”Liikennemuodosta riippumatta henkilöliikenteen liikkumispalveluiden tarjoajan on huolehdittava siitä, että liikkumispalvelua koskevat olennaiset ajantasaiset tiedot ovat saatavissa tietojärjestelmään luodun yhteyden kautta koneluettavassa ja helposti muokattavassa vakiotietomuodossa vapaasti käytettäväksi (*avoin rajapinta*). Olennaiset tiedot sisältävät ainakin reitti-, pysäkki-, aikataulu-, hinta- ja saatavuustiedot sekä esteettömyystiedot.”

Asetuksenantovaltuus voi siten koskea ainoastaan henkilöliikenteen liikkumispalveluiden tarjoajaa siltä osin kuin on kyse olennaisista ajantasaisista tiedoista, joita on tarjottava säännöksessä tarkoitettun avoimen rajapinnan kautta. Säännöksessä on luettelo niistä tiedoista, jotka ainakin ovat olennaisia tietoja.

Nyt puheena olevan asetuksenantovaltuuden ongelmana on se, että asetuksen säännöksillä jaoteltaisiin ja rajattaisiin sinänsä hyvin laajaa henkilöliikenteen palveluiden alaa tavalla, joka ei ilmene valtuutussäännöksestä tai liikenteen palveluista annetusta laista ylipäänsä.

Asetusten antamista koskevan perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista. Säännöksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan kaikki yksilön oikeusasemaan vaikuttavat keskeiset säännökset tulisi antaa lailla. Asetuk-

LINJA-AUTOLIITTO

sen antaja voitaisiin kuitenkin lailla valtuuttaa antamaan tarkempia säännöksiä yksilön oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvistä vähäisistä yksityiskohdista.

Elinkeinovapauden näkökulmasta ei ole vähäinen asia se, miten asetustasolla säädettäisiin elinkeinotoiminnan luokittelusta ja siihen kohdistuvista rajoittavista säännöksistä. Asetuksenantovaltuuden ongelmallisuutta korostaa se, että laissa tai sen esitöissä ei muutoinkaan ole tarkemmin edes yritetty jaotella nyt puheena olevan asetuksen mukaisia elinkeinovapauden perusteita.

Laissa säädetty asetuksenantovaltuus on laaja ja väljästi muotoiltu. On sinänsä hyväksyttävää, että teknisluontoisista ja määritelmistä säädetään asetustasolla. Nyt puheena olevassa asetuksessa tarkoitettujen rajoitusten olennainen sisältö ei kuitenkaan ilmene laista, kuten henkilökuljetuspalveluiden tarjoamisen laajuuden ja edellytysten rajoittamisen perusteet, joita olennaisten tietojen esittämistä koskevat vaatimukset ilmentävät.

LINJA-AUTOLIITTO RY

Mika Mäkilä
toimitusjohtaja